

 Związek
Harcerstwa
Polskiego
Chorągiew Wielkopolska

SENIOR

**Biuletyn informacyjny Wielkopolskiej Rady
Kręgów Starszyny Harcerskiej i Seniorów**

61-480 Poznań, ul. Wilków Morskich 23/25 tel. 503 695 023, e-mail: seniorzy@zhp.wlkp.pl

NUMER 202 (3) 2023

MARZEC 2023

**... Z OKAZJI
DNIA KOBIET ...**

*Dla kobiet, które znamy
moc życzeń dzisiaj mamy,
dużo szczęścia i miłości
oraz kwiatów i radości,
niechaj się to niesie na cały kraj,
dziś dla pań wszystko naj... naj... naj.*

8 Marca

Tego życzą mężczyźni członkowie Prezydium WR KSHiS

1.JUBILEUSZE

90 LAT - PHM. WŁADYSŁAWA GARSZTKA. 22 stycznia 2023 r. odwiedziliśmy naszą Jubilatkę, która poprzedniego dnia obchodziła 90. urodziny. Złożyliśmy piękne życzenia, wręczyliśmy okolicznościową wiązanek kwiatów i... popłynęły wspomnienia. Druhá Władysława złożyła Przyrzeczenie Harcerskie latem 1945 roku na obozie w miejscowości Radomno w Gminie Nowe Miasto Lubawskie, zaś zobowiązanie instruktorskie na obozie Hufca ZHP Słupca w Gądnie k/Morynia w roku 1987. Drużynowa, instruktorka medyczna na wielu obozach i zimowiskach. Wyróżniona wieloma

odznaczeniami państwowymi oraz harcerskimi, m.in. Brązową Odznaką „Za Zasługi dla Konińskiej Chorągwi ZHP”. Obecnie jest członkinią **Kręgu Seniorów ZHP w Słupcy**. Jeżeli tylko stan zdrowia jej pozwala, uczestniczy aktywnie w spotkaniach Kręgu dzieląc się swoimi doświadczeniami w pracy harcerskiej.

75 LAT - HM. MARIA PIECHOWIAK. Ukończyła Liceum Pedagogiczne w Poznaniu, kierunek nauczycielski na Politechnice Poznańskiej oraz Studium Podyplomowe z Podstaw i Metodyki ZHP w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Bydgoszczy, a w Poznaniu Studia Podyplomowe z Resocjalizacji i Oligofrenopedagogiki. Zawodowo była związana z oświatą. Pracowała jako nauczycielka w Szkole Podstawowej w Czerwonaku, wicedyrektor Państwowego Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Owińskach i kierowniczka Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Czerwonaku. W ZHP pełniła funkcje drużynowej, szczepowej, przewodniczącej Komisji Rewizyjnej Hufca, zastępczyni komendanta

Hufca. Działała w zespołach kształceniowych oraz chorągwianej Komisji Stopni Instruktorskich. Była organizatorką wielu imprez, akcji obozowych w kraju i za granicą. Obecnie jest członkiem **Kręgu Starszyny Harcerskiej i Seniorów „Płomienie” w Czerwonaku** oraz przewodniczącą Komisji Historycznej Hufca Czerwonak. Oznaczona Złotym Krzyżem Zasługi, Srebrnym Krzyżem Zasługi dla ZHP, chorągwianą odznaką „Harcerska Służba Wielkopolsce”, odznaką „Wierni Tradycji”.

**NASZE SERDECZNE GRATULACJE
I ŻYCZENIA DLA JUBILATEK -
PREZYDIUM WIELKOPOLSKIEJ RADY KSHiS**

1.RELACJE

W SEZAMIE U ALIBABY - Dwudziestego stycznia 2023 r. w Komendzie Hufca Jeżyce odbyła się noworoczna zbiórka „W Sezamie u Alibaby”. Instruktorów i zaproszonych gości witał Alibaba (hm. Regina Walczak) i jego żona Jasmina (phm. Elżbieta Olczak) – komendantka **Kręgu Seniorów**

„PRZYJACIELE”. Po odśpiewaniu „Bratnie słowo...” wszyscy zaśpiewali piosenkę Andrzeja Zauchy - "Alibaba Arab z bajki" i w rytm tej piosenki zatańczyli twista. Zaproszenie na naszą zbiórkę przyjął Komendant Hufca Poznań Jeżyce phm. Sławomir Jaszczak. I tak ze śpiewem i tanecznym krokiem rozpoczęliśmy NASZ WSPÓLNY następny rok. Do zobaczenia w marcu na topieniu Marzanny. Czuwaj!

/phm. Elżbieta Olczak/

W poniedziałek **6 lutego 2023 r.** „Przystanek Historia” IPN w Poznaniu odwiedzili uczestnicy i sympatycy Wyjazdów Pamięci do Górnej Austrii 2022, organizowanych od kilku lat przez Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN w Poznaniu oraz Stowarzyszenie Rodzin Polskich Ofiar Obozów Koncentracyjnych. Okazją ku temu była prezentacja najnowszego reportażu wyprodukowanego przez IPN. Reportaż jest relacją z ostatniego Wyjazdu Pamięci do Górnej Austrii, który odbył się w 2022 r. Uczestnicy wyjazdów podróżują szlakiem martyrologii polskich obywateli osadzonych i zamordowanych w obozach koncentracyjnych na terenie Austrii, odwiedzając najbardziej znane Miejsca Pamięci w tym kraju związane z II wojną światową, m.in. KL Mauthausen, KL Gusen – obóz wyniszczenia dla polskiej inteligencji, a także

Zamek Śmierci Hartheim. Uczestnicy spotykają się także ze świadkami historii i rodzinami ofiar. Jest to wyjątkowa, edukacyjna podróż sentymentalna, w której biorą udział laureaci ogólnopolskiego konkursu IPN „Sztafeta Pamięci. Losy mojej rodziny w czasie II wojny światowej”, nauczyciele, edukatorzy, rodziny ofiar i pracownicy IPN.

/internet, strona IPN/

Od redakcji: w bardzo przejmującym spotkaniu uczestniczyli także seniorzy ZHP.

110 rocznica harcerstwa na Wildzie w Poznaniu. Krąg Seniorów „Dziewiątacy” został zaproszony przez Hufiec ZHP Poznań Wilda dnia **13 lutego** na obchody 110-tej rocznicy tutejszego harcerstwa. O godz. 17.30 w kościele na Rynku Wildeckim rozpoczęła się uroczysta msza św. Po odśpiewaniu Modlitwy

Harcerskiej wprowadzono poczty sztandarowe związane z drużynami wildeckimi – między innymi zabytkowy z 1939 r. sztandar 33 Poznańskiej Drużyny Harcerek im. Marii Skłodowskiej Curie. Obchody zaszczyli swą obecnością byli Komendanci Chorągwi Wlkp. ZHP – hm. Ryszard Wosiński i hm. Tomasz Kujaczyński. Z Kręgu „Dziewiątaków” uczestniczyło w mszy 14 osób. Po mszy św. przeszliśmy na dziedziniec szkoły przy ul. Prądyńskiego na uroczysty apel. Delegacja złożyła kwiaty pod tablicą pamiątkową. Odśpiewaniem Hymnu Harcerskiego i kręgiem zakończyła się ta uroczystość. Zmarznięci „Dziewiątacy” na zaproszenie drużyny Ireny Gołuch zawitali do jej domu, gdzie ugoszczeni zostali gorącą kawą lub herbatą oraz ciastem.

phm. Jolanta Zandecka

W dniu 14 lutego 2023 r. w Pałacu Prezydenckim w Warszawie odbyły się obchody Dnia Myśli Braterskiej z Protektorem Organizacji Harcerskich. Podczas wydarzenia **Prezydent Andrzej Duda wręczył odznaki dla harcmistrzów**, którzy zamknęli swoje próby w okresie ubiegłego roku. **W imieniu ZHP odznaki odebrali hm. Alicja Niepokój - najmłodsza z grona harcmistrzyń ZHP oraz hm. Wawrzyniec Wierzejewski - najstarszy z grona harcmistrzów ZHP, którzy**

zdobyli stopień we wspomnianym wyżej okresie. W wydarzeniu wzięła udział również Naczelniczka ZHP hm. Martyna Kowacka. Uroczystość była okazją do spotkania przedstawicieli z krajowych i zagranicznych organizacji harcerskich objętych Honorowym Protektoratem Prezydenta RP. Spotkanie odbyło się przy symbolicznym ognisku w trakcie którego przekazano iskrę braterstwa, a gawędę wygłosił Pan Prezydent. Głos zabrał również m. in. hm. Wawrzyniec Wierzejewski, jednocześnie prezes Oddziału Wielkopolskiego Towarzystwa Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918-1919, mówiąc o roli skautingu i harcerstwa w procesie odzyskiwania niepodległości po okresie zaborów, w szczególności w czasie Powstania Wielkopolskiego.

/strona internetowa TPPW, zdjęcie ze str. Chor. Wlkp./

Posadzenie „Lipy Marszałka Focha” w rocznicę rozejmu w Trewirze - W dniu 16 lutego 2023 r. na Skwerze Focha w Poznaniu w 104. rocznicę podpisania rozejmu w Trewirze po raz kolejny miały miejsce uroczystości poświęcone temu wydarzeniu, które przyjęto się uważać za datę zakończenia Powstania Wielkopolskiego 1918-1919. Traktat rozejmowy w Trewirze między

Republiką Weimarską a Ententą nie tylko powtarzał ustalenia traktatu z Compiegne, kończącego I wojnę światową, ale dodawał postanowienia uznające armię wielkopolską za stronę walczącą, część sił zbrojnych Ententy. W uroczystości zorganizowanej przez Towarzystwo Pamięci Powstania Wielkopolskiego i jego Oddział Wielkopolski wraz z Urzędem Miasta Poznania wzięli liczny udział przedstawiciele władz samorządowych i administracyjnych, instytucji i organizacji, służby mundurowe, delegacje szkół, harcerze z drużyną reprezentacyjną ZHP i seniorzy harcerscy, kombatanci ze sztandarami i mieszkańcy miasta oraz przedstawiciele samorządu i działacze dzielnicy Łazarz. W uroczystości wzięli udział liczni członkowie kół TPPW. Wartę honorową i poczet sztandarowy wystawiła 12. Wielkopolska Brygada Obrony Terytorialnej. Okolicznościowe wystąpienia wygłosili zastępca prezydenta miasta Mariusz Wiśniewski, konsul honorowy Republiki Francuskiej prof. Igor Kraszewski, wicemarszałek wielkopolski Wojciech Jankowiak oraz Tadeusz Musiał prezes Zarządu Głównego TPPW. Okolicznościowy adres przekazał uczestnikom wojewoda wielkopolski Michał Zieliński. Kulminacyjnym punktem wydarzenia było posadzenie „Lipy Marszałka Focha” dla upamiętnienia roli marszałka w sukcesie Powstania i uznania go przez społeczność międzynarodową jako części zwycięstwa państw Ententy. Posadzenie lipy stanowi nawiązanie do wizyty marszałka Focha w Poznaniu w 1923 r. kiedy w czasie inspekcji na poligonie w

Biedrusku posadził takie drzewko na jednym ze wzgórz. Uczestnicy uroczystości gremialnie wzięli udział w akcji sadzenia drzewka. Uroczystość zakończyła recytacja w języku francuskim i polskim fragmentów wiersza Paula Eluarda pt. „Wolność” w wykonaniu uczennic klasy Galia 2 z I LO w Poznaniu Agaty Jacaszek i Amelii Tyłskiej. Następnie uczestnicy przeszli do Szkoły Podstawowej nr 26 na spotkanie podsumowujące. Gawędę na temat marszałka Focha i Powstania Wielkopolskiego wygłosił dla młodzieży szkolnej Wawrzyniec Wierzejewski, prezes Oddziału Wielkopolskiego TPPW, a wystawę przedmiotów związanych z Powstaniem udostępnił Marcin Kentzer-Nowakowski wraz z rekonstruktorem w mundurze wojsk wielkopolskich Antonim Antoniewem. /*strona internetowa TPPW, fot. strona biuletyn.poznan.pl/*

Od redakcji: w wydarzeniu wzięli udział harcerze ZHP pod przewodnictwem Komendanta Chorągwi Wlkp. hm. Macieja Siwiaka – również on, jak i przew. WR KSHiS mieli zaszczyt dorzucić łopatę ziemi pod zasadzaną lipę.

**79 ROCZNICA ŚMIERCI PIERWSZEGO NACZELNIKA „SZARYCH SZEREGÓW”
HARCISTRZA FLORIANA MARCINIAKA I GRUPY WIELKOPOLSKICH
INSTRUKTORÓW HARCERSKICH.**

**Dnia 18 LUTEGO 2023 ROKU w - MUZEUM MARTYROLOGII WIELKOPOLAN -
FORT VII w POZNANIU.** 18 lutego 2023r - sobota - zgodnie z wieloletnią tradycją Chorągwi Wielkopolskiej ZHP na apelu w Fortie VII spotkali się harcerze, instruktorzy i seniorzy ZHP, aby

uczcić 79 Rocznicę Męczeńskiej śmierci hm. Floriana Marciniaka - Pierwszego Naczelnika Szarych Szeregów. W tegorocznym spotkaniu udział wzięli oprócz harcerzy przedstawiciele władz Miasta Poznania, Wojewody Wielkopolskiego, Marszałka Województwa Wielkopolskiego, służb mundurowych Policji, Wojska i Straży miejskiej. Po odczytaniu rozkazu Komendanta Chorągwi Wielkopolskiej ZHP i wystąpieniach przedstawicieli, złożono znicze i wiązanki kwiatów

pod Ścianą Straceń, a następnie odbył się Apel Poległych, w którym największe wrażenie na mnie wywierał odzew najmłodszych harcerek i harcerzy - "Poległ na Polu Chwały". W trakcie przebywania w Fortie VII można zwiedzić wystawę poświęconą poległym w niemieckich obozach koncentracyjnych. Co można przeżywać na widok zdjęć malutkich dzieci z olbrzymimi wytrzeszczonymi oczyma, pełnymi tragicznego smutku? Takich widoków nie można zapomnieć.

/pwd. Zdzisław Firlej, fot. phm. Andrzej Lik/

104 ROCZNICA POWSTANIA WIELKOPOLSKIEGO - W dniu 18 lutego Krąg Starszyny Harcerskiej i Seniorów „Płomienie” w Czerwonaku uczestniczył w uroczystościach swojej gminy związanych z **104 rocznicą zakończenia Powstania Wielkopolskiego**. Obchody te, bardzo dobrze zorganizowane, dedykowane były przede wszystkim rodzinom powstańczym z terenu gminy Czerwonak. Uroczystości odbywały się przy udziale wojskowej asysty honorowej z oprawą muzyczną Orkiestry Reprezentacyjnej Sił Powietrznych w Poznaniu. Uczestnikami byli m. in. senator Rzeczypospolitej Polskiej Jadwiga Rotnicka, władze powiatu poznańskiego, burmistrz Miasta i Gminy Pobiedziska, władze Gminy Czerwonak oraz

przedstawiciele samorządu gminnego, zaproszeni goście i poczty sztandarowe. Gospodarzem uroczystości był wójt gminy Czerwonak Marcin Wojtkowiak. W spotkaniu zabrali głos goście, a także przedstawiciel rodzin powstańczych – hm. Wawrzyniec Wierzejewski, prezes Wielkopolskiego Oddziału Towarzystwa Pamięci Powstania Wielkopolskiego. Za wieloletnie włączanie się w coroczną organizację uroczystości upamiętniających Powstańców Wlkp. z terenu Gminy Czerwonak zostali wyróżnieni dyplomami i upominkami przez władze gminy

Czerwonak m in. instruktorzy ZHP – hm. Maria Piechowiak, hm. Gabriela Jaskulska oraz hm. Tatiana Kędziora. Po modlitwie za poległych odprawionej przez dziekana dekanatu czerwonackiego ks. Jerzego Ranke i Apelu Pamięci delegacje złożyły wiązanki kwiatów

i zapalili znicze pod kamieniem z nazwiskami Powstańców Wielkopolskich. Na koniec, po zrobieniu wspólnego zdjęcia zostaliśmy zaproszeni na żywą lekcję historii przygotowaną przez Grupę Rekonstrukcji Historycznej w postaci rekonstrukcji obozu powstańczego przygotowanego przez Hufiec ZHP Czerwonak. Powstanie Wielkopolskie, choć w swej nazwie wskazuje jeden region Polski, jest tak naprawdę świętem nasz wszystkich. To dzięki bohaterskiej postawie Powstańców Wielkopolskich Polska mogła odrodzić się jako niepodległe państwo. Święto stało się dla nas wszystkich momentem wspólnej radości i celebrowania pamięci o bohaterach tych wydarzeń.

/Adam Jaskulski/

Z inicjatywy prezydium WR KSHiS Kręgi Harcerskich Seniorów z Poznania i Czerwonaka świętowały już **20 lutego Dzień Myśli Braterskiej**. Przy fortepianie w Domu Polonii na Starym Rynku zasiadł pwd. Henryk Wereda, który akompaniował piosenkom harcerskim. **Program**

opracowany przez hm. Gabrielę Jaskulską rozpoczął się krótką jej przedmową na temat idei Dnia, po czym gawędy wygłosili członkowie prezydium Rady – pwd. Jarosław Gendera o pochodzeniu Dnia Myśli Braterskiej, pwd. Zdzisław Firlej przypomniał postać twórcy skautingu Roberta Baden-Powella, a phm. Piotr Pers przybliżył

nam postaci Andrzeja i Olgi Małkowskich, szczególnie zaś skupił się na mniej znanej postaci drużyny Olgi. Nie każdy wie, że wprowadziła ona w harcerstwie okrzyk „Czuwaj!” oraz że dopasowała tekst utworu napisanego przez Ignacego Kozińskiego do melodii pieśni „*Na barykady, ludu roboczy*” i **tak powstał**

Hymn ZHP. Co ciekawe, refren Hymnu został w całości napisany przez drużynę Olgę. Ostatnią gawędę przygotowaną przez nieobecny pwd. Hannę Kurzawę na temat patrona polskiego harcerstwa – bł. ks. Stefana Wincentego Frelichowskiego w jej zastępstwie odczytała hm. Urszula Kocikowska. Po każdej z gawęd śpiewaliśmy odpowiednie do tematu pieśni i piosenki przy wtórce muzyki druha Henia. Swoje spotkanie zakończyliśmy przy gorących napojach i ciasteczkach oraz rozmowach na nie tylko harcerskie tematy, a na zakończenie zawiązaliśmy

braterski krąg. Serdecznie dziękujemy pani Janinie Kucharskiej za umożliwienie spotkania się w tym miejscu, a także za stałą pieczę nad imprezą. Czuwaj! /Halina Mróz, phm. Piotr Pers, fot. phm. Andrzej Lik, phm. Piotr Pers/

W dniu 20 lutego 2023 r. w kościele pw. św. Jerzego w Gnieźnie odprawiona została msza harcerska. Wprowadzenie do Mszy św. odczytał członek Kręgu Starszyny „Bezimienni” Grzegorz Romel. „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus. Dzisiejsza liturgia sprawowana jest z okazji Dnia Myśli Braterskiej. To święto przyjaźni

powstało, gdy angielskie przewodniczki podjęły decyzję, aby w dzień urodzin twórcy skautingu, generała Roberta Baden-Powella 22 lutego obchodzić Dzień Myśli Braterskiej. Nie znaczy to, że braterstwo trwa jeden dzień, lecz przypomina, iż jedna z zasad skautingu, trwa zawsze. Harcerstwo polskie idee braterstwa przyjęło szczególnie, gdyż w różnych okresach redagowania Prawa Harcerskiego, zawarto w nim myśl braterstwa i przyjaźni. A mianowicie: Harcerz innym spieszy z pomocą i nie opuści nikogo w potrzebie. Harcerz w każdym widzi bliźniego, a za brata uważa każdego innego harcerza. Bardzo często na zakończenie zbiórek i spotkań śpiewamy: „Bratnie słowo sobie dajem.” Przykładem dla nas jest patron polskiego harcerstwa druh Wicek. - ksiądz podharczmistrz Wincenty Frelichowski, więzień obozów koncentracyjnych w Stutthofie i Dachau. Niosąc braterską pomoc współwięźniom, zapłacił za to własnym życiem. Zginął 23 lutego 1945r. w Dachau. Za swoje postępowanie 7 czerwca 1999r. został beatyfikowany, a jako błogosławiony decyzją Kongregacji do Spraw Kultu Bożego, uznany Patronem polskich harcerzy. Zostało to ogłoszone 22 lutego 2003r. w warszawskiej Katedrze Wojska Polskiego

Komendant Chorągwi Wielkopolskiej ZHP hm. Maciej Siviak wręczył honorowe odznaki

przez Prymasa Józefa Glempa w obecności przedstawicieli wszystkich organizacji harcerskich i skautowych z kraju i z zagranicy. Dzień Myśli Braterskiej uświadamia skautom na całym świecie, jak jest nas wielu i że wszyscy są dla siebie braćmi niezależnie od koloru skóry, narodowości czy wieku. „Druh druhowi druźnie druh, hasło znaj Czuć duch.”. Po mszy św.

„Wielkopolskim Seniorom i Starszyźnie ZHP” członkom naszego kręgu: phm. Hannie Polus, phm. Ryszardowi Polusowi, phm. Bogumile Zbiranek oraz hm. Markowi Zbirankowi. Hm. Aleksander Sekulski otrzymał podziękowanie za dotychczasową pracę na rzecz środowiska seniorów harcerskich.

/phm. Grzegorz Romel/

Dnia 20 lutego br., odbyła się uroczystość Bollwerk'42 - osiemdziesiąta pierwsza rocznica spalenia magazynów niemieckich. W uroczystości uczestniczyli Samorządowcy, IPN, delegacje Wojska Polskiego, Policji oraz Straży Pożarnej, a także przedstawiciele ZHP - hm. Zenon Wechmann, phm. Florian Jopek, phm. Piotr Pers. Uroczystość rozpoczęła się mszą świętą, po której dalsze odchody przeniosły się do auli Szkoły Podstawowej nr 40 na Garbarach.

/phm Florian Jopek, zdjęcia phm. Piotr Pers/

W Dzień Myśli Braterskiej dnia 22 lutego członkowie Kręgów „OWAR” i „Dziewiątacy” z Poznania oraz Kręgu „Płomienie” z Czerwonaka spotkali się w mieszkaniu hm. Barbary Król przed wyjazdem na mszę

św. w intencji śp. hm. Włodzimierza Michalaka do parafii ks. hm. Pawła Kujawy – byłego Kapelana Chorągwi Wlkp., który mszę tę zapowiedział celebrując pogrzeb Druha Włodka. U drużny Basi zastaliśmy drużny ze Swarzędza – kadrę obozową na obozie prowadzonym w tym roku przez drużnę Król. Przyjechały one, aby w DMB złożyć życzenia „drużny Babci” od zuchów, harcerzy i siebie oraz podarować kwiaty i tablicę z obozowymi zdjęciami. Była to piękna chwila....

/phm. Piotr Pers, zdjęcie p.wd. Hanna Szpakowska/

23.02.2023 r. o godz.15.00 w siedzibie Konińskiej Spółdzielni Mieszkaniowej z inicjatywy **Kręgu Seniorów ZHP Warta** z okazji Dnia Myśli Braterskiej z udziałem pięciorga przedstawicieli Prezydium Wielkopolskiej Rady Starszyny i Seniorów ZHP rozpoczęła się **uroczysta zbiórka harcerska**. Obecnych było 18 harcerzy. Na początku spotkania Komendantka Kręgu p.wd. Hanna Kurzawa powitała gości z Poznania oraz pozostałych harcerzy seniorów i przedstawiła gości. Następnie zapoznała zgromadzonych z tematyką zbiórki i krótko wprowadziła w istotę tego ważnego święta - DMB na całym świecie. Po odśpiewaniu hymnu

023.02.2023

kręgu "Gdy szedłem raz od Warty..." nastąpiła przerwa na gorący posiłek - zupę. W dalszej części rozpoczęła się zbiórka zasadnicza. Odśpiewano Hymn Harcerski i zapalono ogień na kominku przy wtórze piosenki "Płonie ognisko". Druhna Jadzia Brzezińska wygłosiła gawędę o historii Dnia Myśli Braterskiej i jej twórcach oraz o "Kamyku" w 45 rocznicę śmierci dh. Aleksandra Kamińskiego. Kolejna gawęda w wykonaniu dh. Ryszarda Głoszkowskiego dotyczyła powstania Wspólnoty w Skulsku. Druhna Hania Kurzawa krótko przypomniała postać patrona harcerzy polskich - bł. ks. Wincentego Frelichowskiego. Druhna Danuta Piaseczna opowiedziała o symbolach skautowej i harcerskiej przyjaźni. W przerwach między gawędami śpiewano piosenki oraz konsumowano

ciasta przy kawie i herbacie. Trwała też wymiana zdań dotycząca gawęd i ogólnie harcerstwa. Członkowie Prezydium WR KSHiS złożyli nam życzenia z okazji DMB słownie oraz

w postaci kartek okolicznościowych. W sprawach różnych poruszano wiele ważnych tematów: wybory Komendy Wspólnoty w Skulsku (nasza Komendantka otrzymała tam dwie funkcje - zastępcy

Komendanta i skarbnika i z tej okazji otrzymała życzenia oraz kwiaty od członków prezydium Wlkp. Rady Seniorów), składki harcerskie, imprezy w 2023 r., odpis 1,5% z podatku. Zapytania i wnioski zakończyły część dyskusyjną. Byliśmy zaszczycony obecnością naszych Gości, którzy wprowadzili miłą i serdeczną atmosferę. Dziękujemy! Czuwaj! /hm. **Danuta Filipiak – Piaseczna**/

W poprzednim wydaniu „SENIORA” pojawiła się informacja o wykładzie z cyklu spotkań tematycznych organizowanych przez Wielkopolski Oddział Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” i Wielkopolski Klub Publicystów Krajoznawczych dnia **24 lutego 2023**. Spotkanie to odbyło się w nastrojowej piwnicy Hotelu „Kolegiackiego”, a wykład prowadził dr. Włodzimierz Łęcki - były wojewoda wielkopolski, przewodnik PTTK, autor wielu książek o tematyce krajoznawczej oraz książek o tematyce naukowo-technicznej.

Grupa seniorów ZHP postanowiła wziąć udział w spotkaniu i tego nie pożałowaliśmy. Tematem spotkania było „ Co wolno wojewodzie...”. Prelegent bardzo ciekawie opowiadał o swojej działalności jako wicewojewoda a następnie jako wojewoda podczas urzędowania siedmiu premierów. Dowiedzieliśmy się, że zanim został wojewodą był pracownikiem naukowym Katedry Budownictwa Politechniki Poznańskiej oraz Katedry Mechaniki Budowli i Budownictwa Rolniczego, a także dyrektorem ds. Marketingu Poznańskiego Budownictwa Przemysłowego tzw. „1”. Następnie dowiedzieliśmy się o jego pracy jako wojewody - przybliżył wszystkim plusey i minusy tej pracy. Zwróciliśmy zwłaszcza uwagę na informację o krypcie

Opalińskich w kościele w Sierakowie i problemach związanych z przeniesieniem sarkofagów Opalińskich z piwnicy tego kościoła zalanej wodami podskórnymi do świeżo wyremontowanego zamku. Ponadto opowiedział o problemach sprowadzenia szczątków Pawła Edmunda Strzeleckiego wybitnego podróżnika i naukowca do Poznania w 1997r. Jednocześnie wspomniał, że właśnie rok 2023 jest „Rokiem Strzeleckiego”. Ciekawie opowiadał też między innymi o stadninie ogierów w Sierakowie należącej do gospodarstwa rolnego skarbu państwa, o spotkaniach z ambasadorami, premierami i różnych zabawnych wydarzeniach. Stwierdziliśmy, że na następne spotkanie na pewno znów pójdziemy.

/phm. Piotr Pers/

Dzień Myśli Braterskiej 2023 - W tym roku Dzień Myśli Braterskiej - 22 lutego przypadał w dzień powszedni i dlatego **uroczyście obchodziliśmy go dopiero w niedzielę 26 lutego**. Idea obchodzenia 22 lutego jako DMB zrodziła się 1926 roku podczas Międzynarodowej Konferencji Skautek-Przewodniczek w Stanach Zjednoczonych Ameryki. 22 lutego to szczególny dzień, jest to **dzień urodzin Roberta Baden-Powella twórcy Skautingu i Jego żony Olave**.

Uczestniczki tejże Konferencji postanowiły, aby tego dnia Skauci składali sobie życzenia pomyślności, okazali wzajemny szacunek, podkreślali łączące wszystkich skautów

braterstwo. Początkowo ten uroczysty dzień obchodzili tylko skautki, potem ten zwyczaj przyjęli również skauci. My harcerze, podjęliśmy ten piękny zwyczaj i też radośnie świętujemy kolejne Dni Myśli Braterskiej. Tegoroczną uroczystość obchodów Dnia Myśli Braterskiej zorganizował Zespół Wychowania

Duchowego i Religijnego Chorągwi Wielkopolskiej ZHP wraz z jego odpowiednikami w

Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej i Skautów Europy. Z ramienia Chorągwi Wielkopolskiej ZHP we Mszy św. na Podolanach w kościele Matki Bożej Pocieszenia uczestniczyli m.in. hm. Kinga Pelec, phm. Joanna Stefańska, phm. Jarosław Zimniak, phm. Małgorzata Chmielarz, prezydium Wielkopolskiej Rady Kręgów Starszyny Harcerskiej i Seniorów reprezentowali hm. Barbara Król, pwd. Zdzisław Firlej, phm. Piotr Pers i pwd. Jarosław Gendera.

Uroczystą Mszę Świętą koncelebrowaną odprawiali: kapelan Chorągwi Wielkopolskiej ksiądz pwd. Artur Wojczyński i ojciec Fabian Witkowski kapelan Hufca Jarocin.

Śpiew prowadziła drużna Aleksandra Komasa z ZHR-u, a śpiewały połączone chóry harcerek i harcerzy ZHP, ZHR i Skautów Europy. Był to wspaniały popis śpiewu *a capella*. Czytania lekcji, śpiew psalmów i po homilii Modlitwę Wiernych prowadzili na zmianę przedstawiciele organizatorów tj. ZHP, ZHR i Skautów Europy. W homilii nasz kapelan wspominał również postać błogosławionego księdza Stefana Frelichowskiego „Wicka” też harcerza, a od 20-stu lat patrona Harcerstwa Polskiego. To właśnie ksiądz „Wicek” pięknie wcielał w życie nasze przykazanie z Prawa harcerskiego: „Harcerz w każdym widzi bliźniego, a za brata uważa każdego innego harcerza”. Niosąc pomoc i pociechę bliźnim, zarażony tyfusem zmarł 23 lutego 1945 roku w Obozie Koncentracyjnym w Dachau. Mszę zakończyło wspólne odśpiewania Modlitwy Harcerskiej. Po mszy harcerska młodzież przemieściła się do Scout Campu do Strzeszyna na wspólne, integracyjne spotkanie połączone z grą terenową. Gospodarzami był Szczep „Herkulesa” z Podolan.

/pwd.Jarosław Gendera, zdjęcia phm. Piotr Pers/

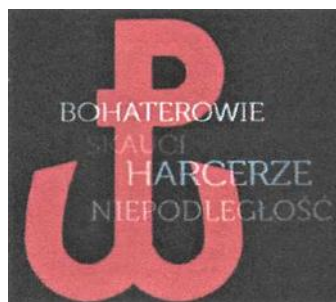
2.KOMUNIKATY

Dnia 20 lutego 2023 r. zostało skierowane do Komendanta Hufca ZHP Konin pismo Komendanta Wspólnoty Seniorów ZHP im. ks. hm. Antoniego w Skulsku informujące, że w dniu napisania pisma **ukonstytuowała się Komenda Wspólnoty Skulskiej w następującym składzie:**

- hm. Jerzy Lipiński	- komendant
- pwd. Hanna Kurzawa	- z-ca komendanta
- pwd. Piotr Jakubowski	- z-ca komendanta
- pwd. Stefan Harko	- członek
- pwd. Heliodor Ruciński	- rzecznik prasowy
- phm. Dorota Piotrowicz	- kronikarz
- hm. Ewa Sucharska	- sekretarz

GRATULUJEMY!

Od dnia 17 lutego do 15 marca w Urzędzie Wojewódzkim w Poznaniu oglądać można wyjątkową wystawę - **Poczta harcerska w czasie Powstania Warszawskiego**. Rola harcerstwa w historii Polski była bardzo istotna i do dziś jest podkreślane znaczenie zaangażowania harcerzy m.in. podczas II wojny światowej czy w czasach powojennych. W holu

Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego stanęła zorganizowana przy pomocy Komisji Historycznej Chorągwi Wlkp. ZHP wystawa, która przybliży działania ZHP podczas Powstania Warszawskiego. Ekspozycja „Powstanie Warszawskie 1944 i jego poczta harcerska: polsko-niemieckie kontakty harcerskie” jest częścią projektu polsko-

niemieckiego, którego celem jest upamiętnienie najmłodszych bohaterów Powstania oraz udokumentowanie ich pracy. Projekt poświęcony jest poczcie harcerskiej utworzonej w 1944 roku. Podczas uroczystego otwarcia wystawy obecni byli m.in. przedstawiciele polskiego harcerstwa z różnych lat, a także kombatanci.

/na podstawie strony internetowej /codzienny poznań/

W tym roku, 26 marca mija dokładnie osiemdziesiąt lat od legendarnej akcji Szarych Szeregów. Z tej okazji zapraszamy wszystkie chętne drużyny harcerskie do udziału w /.../ mszy "Arsenałowej" w Farze Poznańskiej oraz kominku (po nim tradycyjny poczęstunek w Urzędzie Miasta). **Plan wydarzenia /.../ 11:00 - uroczysta msza św. w Farze Poznańskiej, 12:00 – kominek, 13:00 – poczęstunek, 14:00 – zakończenie.** Kominek planujemy w formie półgodzinnego ogniska na dziedzińcu UM, czekamy jeszcze na zgodę; podane powyżej godziny są przyjęte "z zapasem". /.../ Program współtworzą środowiska związane z tradycją Szarych Szeregów i Polskiego Podziemia, ale zaproszone są oczywiście wszystkie drużyny - "Arsenał" to element naszego wspólnego dziedzictwa.

/hm. Justyna Hyża- Chmielewska/

Wspólnota Seniorów ZHP im. ks. hm. Antoniego w Skulsku informuje, że wielkanocne spotkanie członków Wspólnoty odbędzie się dnia **15 kwietnia br. w Mielnicy Dużej**. Rozpocznie się ono o godz. 11.00. Dalsze informacje w kwietniowym wydaniu SENIORA.

Prezydium Wielkopolskiej Rady Kręgów Starszyny Harcerskiej i Seniorów informuje, że wiosenny Złot Kręgów Seniorów Wielkopolskiej Rady odbędzie się dnia 22 kwietnia br. w Sławie koło Wschowy. Organizatorem jest **Krąg Seniorów AZYMUT ze Wschowy**, który prosi, aby jedną wpłatę za dany Krąg **w kwocie 50 zł od osoby przelać do dnia 31 marca** na konto Hufca ZHP

Wschowa nr 56 2030 0045 1110 0000 0234 1550 z dopiskiem „Składka zadaniowa – Złot Seniorów – Krąg za osób”. Program podany będzie w kwietniowym SENIORZE, przewidziany jest rejs stateczkiem po jeziorze. Osoby chętne na wspólny dojazd z Poznania proszone są o tel. lub mejl **od dnia 6 marca do hm. Gabrieli Jaskulskiej** -tel. 603 174 200, mejl gabiask@gmail.com - od ilości zgłoszonych osób zależeć będzie, czy prezydium Rady zamówi transport.

3. Z ŻAŁOBNEJ KARTY:

Dnia **05.02.2023r.** odszedł na **Wieczną Wartę** w wieku **91 lat HM. MARIAN OGÓRKIEWICZ** - wieloletni **Komendant Kręgu Starszyny Harcerskiej im. hm. Melanii Ogórkiewicz w Janowcu Wlkp.** Druh Marian Ogórkiewicz prawie całe swoje życie poświęcił harcerstwu. Do Drużyny Harcerskiej im. Leszka Białego w Janowcu Wlkp. wstąpił w roku 1945 mając 14 lat. Był organizatorem wielu obozów i biwaków. W harcerstwie pełnił wiele różnych funkcji: był zastępowym, sekretarzem, gospodarzem, kwatermistrem, kronikarzem. Doceniano Go w całym ZHP – był członkiem Rady Naczelnej ZHP w Warszawie, członkiem Bydgoskiej Komendy Chorągwi, członkiem Komendy

Hufca ZHP Żnin im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich, komendantem Ośrodka Szkoleniowo Wypoczynkowego Funka Zaporozie nad Jeziorem Charzykowskim, komendantem Ośrodka Szkoleniowo Wypoczynkowego w Półku nad Zalewem Koronowskim, drużynowym 1 DH im. Leszka Białego w Janowcu Wlkp. członkiem Skulskiej Wspólnoty ZHP im. ks. Bogdańskiego w Skulsku, Komendantem Kręgu Starszyny Harcerskiej im. hm. Melanii Ogórkiewicz w Janowcu Wlkp. Hm. Marian Ogórkiewicz otrzymał za swą działalność następujące odznaczenia: Srebrny Krzyż Zasługi, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Krzyż Zasługi dla Związku Harcerstwa Polskiego, Złoty Krzyż Zasługi dla Związku Harcerstwa Polskiego, Medal za Zasługi dla Pożarnictwa, Medal za Zasługi dla Polskiego Czerwonego Krzyża i Medal Srebrny za Zasługi dla Ligi Obrony Kraju. Otrzymał również Medal Wojewody Bydgoskiego za szczególne zasługi w wychowaniu dzieci i młodzieży, a gratulacje otrzymał od Łoży Bydgoskiej Business Centre Club. W 1978 roku dostał odznakę 1000-lecia Państwa Polskiego, a w 1988 roku nadano mu honorowy tytuł „Zasłużony dla Hufca ZHP Bydgoszcz – Miasto”. W 1998 roku z Jego inicjatywy wstąpiliśmy jako Krąg Seniorów Harcerskich w Janowcu Wlkp. do Skulskiej Wspólnoty Seniorów ZHP im. księdza hm. Antoniego Bogdańskiego w Skulsku. W 2001 roku druh Marian urządził w swoich prywatnych pomieszczeniach Izbę Harcerska im. Druhny Meli, w której eksponowane są materiały harcerskie: sztandary, pamiątki, zbiory medali, portrety twórców harcerskich i drużynowych. Każdego roku w Dzień Wojska Polskiego - 15 sierpnia odbywały się u druha Mariana zbiórki z zaprzyjaźnionymi Kręgami Seniorów Harcerskich z Gniezna, Poznania, Trzemeszna, Mogilna, Inowrocławia, Bydgoszczy, Żnina. W czwartek 9 lutego 2023 roku o godz. 10-tej na cmentarzu w Janowcu Wlkp. pożegnaliśmy naszego Druha Komendanta Kręgu Starszyny Harcerskiej im. hm. Melanii Ogórkiewicz w Janowcu Wlkp. Czuwaj Druhu Komendancie! „Przy innym ogniu w inną noc, do zobaczenia znów...”

/phm. Teresa Szrajbrowska/

Od redakcji: W pogrzebie hm. Mariana Ogórkiewicza oprócz druchen i druhów z Chorągwi Kujawsko - Pomorskiej ZHP udział brały również przedstawicielki Wielkopolskiej Rady Kręgów Starszyny Harcerskiej i Seniorów.

W dniu 21 lutego 2023r. pożegnaliśmy na cmentarzu w Skórzewie **DH. EDWARDA SKRZYPCZAKA, który zmarł 12 lutego br. w wieku 86 lat.** Mając 11 lat w maju 1947 r. dh Edward wstąpił do ZHP z przydziałem do 45 Drużyny Pozaszkolnej działającej w Szczepie 2 PDH im. Kazimierza Wielkiego Hufiec Poznań Śródka. W drużynie tej pełnił funkcje bibliotekarza oraz zastępowego oraz uczestniczył w 3 obozach harcerskich. Po reaktywowaniu ZHP w 1956r. dh Edward wszedł w skład komitetu reaktywującego Mistrzowską Drużynę Śpiewaczą przy 2 PDH. Latem 1957r. Dżinek, bo tak na niego mówiliśmy, pełnił funkcję oboźnego na obozie wędrownym po Karkonoszach. Po obozie tym objął funkcję drużynowego Drużyny Śpiewaczej 2PDH. W roku 1958 był komendantem obozu

wędrownego po Beskidzie Żywieckim. Po ukończeniu studiów na Politechnice Poznańskiej Wydz. Elektrycznym, podjął prace jako inżynier w Zakładach H. Cegielskiego. Z tym Zakładem związany był do 1981 roku. Wśród załogi cieszył się dużym autorytetem i zaufaniem. W maju 1981 roku został wybrany przez delegatów na I sekretarza Komitetu Wojewódzkiego w Poznaniu. Jego dobre stosunki z Solidarnością oraz działaczami reformatorskimi w partii, nie podobały się władzy i wymuszono na nim w maju 1982r. rezygnację z funkcji sekretarza. Jako władza polityczna w Poznaniu poparł ideę budowy pomnika Ofiar Poznańskiego Czerwca '56, którego elementy powstały w Cegielskim. Pomógł też wydać pierwszą książkę o Poznańskim Czerwcu autorstwa prof. prof. Jarosława Maciejewskiego i Zofii Trojanowiczowej. W czerwcu 1981r. został zaproszony przez Komitet Organizacyjny na odsłonięcie „Poznańskich Krzyży”. Ponieważ po odwołaniu nie mógł wrócić na swoje stanowisko do HCP, wybrał pracę w tworzącej się placówce gospodarczej w Nigerii, gdzie przebywał do 2004r. (powyższe informacje na podstawie mowy laudacyjnej na cmentarzu). Po powrocie z Afryki dh Edward nawiązał kontakt z druhami byłej 2 PDH, tworzącymi Harcerski Krąg Seniorów „Wiarusy” i natychmiast włączył się w nurt pracy harcerskiej uczestnicząc w zbiórkach Kręgu oraz uroczystościach harcerskich i patriotycznych. O Jego wkładzie pracy w organizację obchodów 95 i 100 - lecia 2 PDH świadczą wydane przez Dżinka książki autorstwa druhów z 2PDH, śpiewniki oraz zaprojektowana odznaka 100-lecia. Od 3 lat, po rozwiązaniu Kręgu „Wiarusy”, dh Edward Skrzypczak należał i działał w **Kręgu Starszyny Harcerskiej „10 PDH i Wiarusy”**. Każdy biorący udział w pożegnaniu dh. Edwarda Skrzypczaka, wiedział że odszedł dobry człowiek, mąż, ojciec, harcerz i społecznik, mocno zaangażowany w niesienie pomocy innym. Żegnały go poczty sztandarowe i proporce organizacji: Związek Weteranów i Rezerwistów Wojska Polskiego im. Franciszka Gągora, Wielkopolska Rada Kręgów Starszyny Harcerskiej i Seniorów, Krąg Starszyny Harcerskiej „Owar”, Krąg Starszyny Harcerskiej „10 PDH i Wiarusy” oraz stary sztandar 2 Poznańskiej Drużyny Harcerzy. Ponadto swojego przyjaciela pożegnał dh Wojciech Tokłowicz, grając na skrzypcach własne opracowanie harcerskiej pieśni „Ogniska już dogasa blask”. Czuwaj!

/Kąg Seniorów Harcerskich „10 PDH i Wiarusy”/

CZEŚĆ ICH PAMIĘCI...

REDAKCJA BIULETYNU ZASTRZEGA SOBIE PRAWO DO DOKONYWANIA SKRÓTÓW I KOREKTY

NADSŁANYCH TEKSTÓW I NIE BIERZE ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ICH TREŚĆ.

REDAKTOR I OPRACOWANIE TECHNICZNE: hm. BARBARA KRÓL

barbara.krol@zhp.net.pl, basia_krol@o2.pl